

**LANDSKAPSREGERINGENS REGLER FÖR
INVESTERINGSSTÖD OCH STARTSTÖD TILL LANTBRUKET PÅ ÅLAND
ANTAGNA AV ÅLANDS LANDSKAPSREGERING DEN 10 MARS
ÅR 2011**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Landskapsregeringens kompletterande regler för investeringsstöd till lantbruket	3
<i>1.1 Bakgrund och målsättning</i>	3
2. Allmänna villkor för att erhålla finansiellt stöd	3
<i>2.1 Personliga förutsättningar</i>	3
<i>2.1.2 Ålder</i>	4
<i>2.1.3 Fastighet</i>	4
<i>2.1.4 Omsättning och inkomster</i>	4
<i>2.1.5 Samverkansföretag</i>	4
<i>2.1.6 Utvecklingsprojekt</i>	4
<i>2.1.7 Krav på sökande</i>	5
3. Bidrag och lån	5
<i>3.1.1 Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre</i>	5
<i>3.1.2 Ansökan</i>	6
<i>3.1.3 Bilagor till ansökan</i>	6
<i>3.1.4 Stödberättigade åtgärder</i>	7
<i>3.1.5 Ung odlare</i>	8
<i>3.1.6 Krav på stödbjekt</i>	8
<i>3.1.7 Stöd till yrkesutbildning och information</i>	8
<i>3.1.8 Utbetalning</i>	9
<i>3.1.9 Räntestöd till lån som kompletterar investeringsstöd</i>	9
<i>3.1.10 Uppföljning av likviditetskalkyl/förbättringsplan</i>	9
<i>3.1.11 Övriga kriterier</i>	10
<i>3.2 Lån för inköp av fastighet</i>	10
<i>3.2.1 Krav på sökande</i>	10
<i>3.2.2 Räntestöd jordinköp</i>	10
<i>3.2.3 Krav på stödbjektet</i>	10
<i>3.2.4 Ansökan</i>	11
<i>3.2.5 Beslut och utbetalning</i>	11
4. Startstöd till unga odlare	11
<i>4.1 Stödbelopp</i>	12
<i>4.2 Villkor för startstöd</i>	12
5. Allmänt om lån	12
<i>5.1 Överföring av lån mellan två kreditinstitut</i>	12
<i>5.2 Försäljning av belånad fastighet</i>	12
<i>5.3 Betalningssvårigheter</i>	13
6. Handläggning av ansökningar	13
7. Övervakning och stöd	13
8. Sammanställning av lån till olika ändamål	14

1. Landskapsregeringens kompletterande regler för investeringsstöd till lantbruket

1.1 Bakgrund och målsättning

Kärnan i den åländska landsbygden utgörs fortsättningsvis av det traditionella lantbruket. Det åländska lantbruket är småskaligt och ligger efter stora delar av övriga Europa vad gäller konkurrenskraft och effektivitet trots att en betydande strukturförändring har skett de senaste åren. Globaliseringen inom förädlingsindustrin och inom handeln med livsmedel gör att kraven på hög konkurrenskraft och hög effektivitet inom näringen på företagsnivå ökar ytterligare. Det är en stor utmaning för landsbygden och lantbruksföretagen på Åland att hantera dessa krav på utveckling för att fortsättningsvis kunna utgöra en bas på landsbygden och fortsättningsvis kunna leverera råvaror till den lokala livsmedelsindustrin på ett konkurrenskraftigt sätt trots de strukturella, geografiska och ekonomiska begränsningar som finns.

Övergripande målsättningar är:

- hållbar utveckling av och marknadsanpassad lantbruksproduktion,
- hög konkurrenskraft inom jordbruksproduktionen,
- bibehållande av det öppna landskapet,
- utvecklande av marknadsanpassad ekologisk produktion och
- entreprenörskap på landsbygd.

Strategin i genomförandet av stödprogrammet går ut på att utveckla strukturen bland lantbruksföretagen, öka effektiviteten och höja kvaliteten inom lantbruksproduktionen vilket i sin tur leder till ökad konkurrenskraft och ökad lönsamhet på gårdsnivå. Inom ramen för strategin i stödprogrammet genomförs åtgärder för att stödja företagens investeringar i utökad produktionskapacitet, rationaliserings- och kvalitetshöjande åtgärder, ny teknik, höjd kompetensnivå samt miljö- och djuranpassningar.

2. Allmänna villkor för att erhålla finansiellt stöd

Kommissionens förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter och om ändring av förordning (EG) nr 70/2001, rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) jämte ändringar och (EG) nr 1974/2006 om tillämpningsföreskrifter, vilka nedan benämns med Rådets förordning om landsbygdsutveckling. Till grund för stödsystemet ligger även artikel 141 i anslutningsfördraget (2004/C98/02) och kommissionens beslut K(2008)696.

Vidare gäller landskapslag om finansiering av landsbygdsnäringar (ÅFS 63/2007). Alla stödnivåer och begränsningar kan under programperioden regleras genom beslut av EU-kommissionen eller landskapsregeringen. Stöd kan inte beviljas om det står i konflikt med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till lantbruket (2006/C319/01).

Ålands landskapsregering har i samtliga fall rätt att behovspröva investeringsprojekten. Behovsprövningen skall utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen, investeringens lönsamhet och tillgängliga medel i budgeten. Behovsprövningen görs med grund i de affärsplaner vilka bifogas ansökningarna.

2.1 Personliga förutsättningar

Deltar båda makarna i lantbruket på lika villkor eller om den som inte uppfyller kraven för stöd till lantbrukare är ägare av stomfastigheten skall båda makarna ansöka om stöd. Stödtagarna skall tillsammans uppfylla kravet på utbildning eller besitta kravet på minst 5 års erfarenhet av den

ifrågavarande produktionen i vilken investeringen görs. Utförs investeringen av ett sterbhus fordras alla delägares samtycke till investeringen. Stöd kan beviljas företag eller de företagare som finns registrerade hos patent- och registerregeringens företags- och organisationsdatasystem (FODS), (Finlands författningssamling från 22 mars 2001 Nr 244).

2.1.2 Ålder

Stöd kan beviljas sökande från 18 år och tills sökande fyller 63 år. Stödansökan skall lämnas in till landskapsregeringen 3 månader innan sökande fyller 63 år. Investeringsstöd kan inte beviljas till en person som erhåller någon form av pension.

2.1.3 Fastighet

Sökande skall besitta lantbrukslägenheten i egenskap av ägare, arrendator med skriftligt arrendekontrakt i enlighet med jordlegolagen (ÅFS 18/69) eller genom annan åtkomsthandling så att driften av lantbruket är tryggad i minst 6 år efter beslut om stöd. Vid investeringar i fastighet på arrendemark skall arrendegivarens samtycke bifogas ansökan. Sökande skall i ansökan redogöra för eventuella inskränkningar i dispositionsrätten över fastigheten.

2.1.4 Omsättning och inkomster

Sökande skall bruka fastigheten, under minst 6 år efter att stöd beviljats. Omsättningen inom jordbruket från försäljning av produkter och stöd skall under senaste år vara minst 40.000 euro per år och nettovinsten, omsättningen minus rörliga kostnader (driftsöverskott), skall uppgå till minst 15.000 euro.

Om sökande inte uppfyller kraven på omsättning enligt första stycket och det är frågan om en ung lantbrukare (enl. def. för startstöd), kan stöd beviljas. Detta under förutsättning att den sökande genom att redovisa deklARATIONER och affärsplan över lantbrukets förväntade utveckling kan påvisa att den ofördelaktiga inkomstfördelningen är av tillfällig natur och att sökande inom ett år kommer att uppfylla kravet på omsättning och inkomst. Stödtagaren skall i dessa fall redovisa att inkomsten motsvarar den förväntade inom två år.

Kraven på omsättning, inkomster och ålder gäller inte för tekniskt stöd.

2.1.5 Samverkansföretag

Ett investeringsstöd kan beviljas sammanslutningar för gemensamma investeringar där minst hälften av bolagsmännen/delägarna besitter lantbruk och uppfyller kraven för investeringsstöd.

Ett investeringsstöd kan beviljas sammanslutningar för gemensamma maskininvesteringar där minst en av dem som nyttjar maskinen uppfyller kraven för investeringsstöd. Formen för samarbete kan antingen ske genom att flera lantbrukare äger maskinen eller att en äger maskinen och skriver avtal om samverkan med andra lantbrukare.

Investeringsstöd beviljas till samverkan mellan två eller flera aktiva lantbruk. En skriftlig redogörelse för formen för och avtal om sammanslutningens/samverkans varaktighet (minst 6 år) skall bifogas ansökan. Stöd kan även beviljas för begagnade maskiner i enlighet med reglementet för statligt stöd till jordbrukssektorn. I beviljandet av stöd kan hänsyn tas till inbytesmaskin om den är 6 år eller nyare.

2.1.6 Stöd till utvecklingsprojekt (Åtgärd 124)

Beviljas till samarbetsprojekt (i enlighet med åtgärd 124 i rådets förordning om landsbygdsutveckling) som syftar till förädling av primärprodukter eller för att utveckla produkter och processer. Stöd ges för förberedande arbete, såsom formgivning, produkt-, process- och teknikutveckling, undersökningar samt materiella och/eller immateriella investeringar med anknytning till samarbetsprojektet.

Samarbetsprojekt kan bestå av lantbrukare, rådgivningsorganisationer, forskningsinstitut, universitet, förädlingsföretag och andra näringslivsfrämjande aktörer. En lantbrukare (enl. def. ovan) skall alltid ingå i samarbetet. Endast ett företag (även lantbrukare) kan stå som sökande. Stödmotagaren står som ekonomiskt ansvarig för projektet och handhar all kontakt med landskapsregeringen.

Stöd kan beviljas för konsulttjänster eller projektanställningar samt resekostnader i samband projektets genomförande. Stöd kan även utgå till att utveckla nya produkter, processer och tekniker. Inget stöd beviljas för eget material och arbete. I övrigt gäller i tillämpliga delar landskapsregeringens principer för stöd till näringslivet.

2.1.7 Krav på sökande

Stöd kan beviljas enbart person som enligt lagen om jordförvärv (ÅFS 68/2003) har rätt att förvärva lantbruksfastighet i landskapet och bedriva näring (ÅFS 47/1996).

3. Bidrag och lån

Allmänt

Stöd kan beviljas som direkt bidrag och som räntestöd för ett banklån, räntestödslån (enl. ÅFS 39/1978 i tillämpliga delar och landskapslag om lån och räntestöd (ÅFS 50/1988) till en enskild jordbrukare, bolag eller sammanslutning. Beloppen fastställs genom beslut av landskapsregeringen.

Stöd beviljas inte för investering vars totala belopp understiger 5000 euro. Rättelse av stödbelopp skall uppgå till minst 1.000 euro, om grunden för rättelsen förorsakats av sökande, för att beviljas. I övrigt gäller landskapslag om finansiering av landsbygdsnäringar. Det sammanlagda värdet av investeringar som är stödberättigade kan per företag uppgå till 880.000 euro under perioden 2007-2013 (maximalt stödbelopp som beviljas ett enskilt företag är 500.000 euro under tre räkenskapsår). Vid samarbetsinvesteringar är det maximala stödberättigade investeringsvärdet 500.000 euro (per deltagande lantbruk) upp till 1.200.000 euro.

Stöd kan beviljas i form av direkt bidrag och delvis i form av ett räntesubventionerat lån (enl. nedanstående tabell 3.1.4). Räntestödets nuvärde fastställs i enlighet med EG-kommissionens diskonteringsränta. Bidrags- och lånebelopp och stödprocenten fastställs genom beslut av landskapsregeringen. Stöd kan behovsprövas i enlighet med affärsplanen, lönsamhetskalkyl och med punkt 1.1. Stöd beviljas inte ersättningsinvesteringar utan investeringar som ökar konkurrenskraft och produktionen.

3.1.1 Stödberättigade kostnader, investeringsstöd för byggnader och lösöre

Bidrag beräknas i första hand på kostnadskalkyl över investeringsbeloppet. Vid stöd till större objekt kan landskapsregeringen begära att två offerter bifogas ansökan. Vidare skall kostnaderna vara i nivå med de av Jord- och skogsbruksministeriet fastställda normkostnader för motsvarande byggnad.

Stöd beviljas inte för begagnade material eller maskiner som är äldre än 5 år (se även 2.1.5). Stöd betalas för eget material om mängd och kvalitet kan verifieras. Stöd beviljas inte för resor om det inte ingår i beslut om stöd.

Då stöd beviljas iakttas vad som stadgas om förutsättningarna för statligt stöd med avseende på stödberättigade utgifter (se landskapsregeringens beslut). Stöd betalas inte för åtgärder som tidigare erhållit finansiellt stöd. Utbetalt stöd får ej överstiga stödtagarens verifierade och utbetalda transaktioner för ändamålet. Intäkter i ett projekt dras från stödbara kostnaden.

3.1.2 Ansökan

Ansökan görs på en av landskapsregeringen fastställd blankett. Ansökan om investeringsstöd skall vara inlämnad och beslut om stöd fattat innan projektet påbörjas.

Ofullständiga ansökningar skall kompletteras senast inom 30 dagar efter att begäran om komplettering gjorts.

Tekniskt stöd (enligt punkt 3.1.4) kan beviljas för kalkyler som är uppgjorda av en sakkunnig på ett godtagbart sätt. Ritningar och kostnadsförslag skall vara uppgjorda på ett fackmannamässigt sätt.

3.1.3 Bilagor till ansökan

Summorna nedan gäller totala summan i ansökan.

- för investeringar under 40.000 euro

Till ansökan skall det bifogas kopior på senaste beskattningsbeslut (för dem som deltar i lantbruksproduktionen) från senaste beskattning och deklaraionsblankett (blankett 2).

Ytterligare skall det bifogas, byggnadslov eller godkänd byggnadsanmälan, byggnadsbeskrivning, ritningar (situations-, planritningar och skärningsritningar), kostnadskalkyl och offerter för investeringsprojektet. Vid investeringar i husdjursproduktionsbyggnader skall det av handlingarna framgå utrymmesmått för djurplatser och ventilationslösningar. Till större investeringar skall veterinärutlåtande bifogas.

Vid investeringar i lösöre skall någon form av handling (t.ex. en broschyr) som beskriver objektet bifogas. Uppgifter om samverkan redovisas genom ett skriftligt avtal som bifogas ansökan. Vid investeringar på arrendemark skall ytterligare arrendegivarens samtycke bifogas ansökan.

- för investeringar över 40.000 euro

Enligt ovan utökat med följande bilagor:

En utredning skall bifogas över investeringens lönsamhet (kalkyl och beskrivning). Kravet på lönsamhetskalkyl gäller för investeringar i husdjursproduktionsbyggnader, kyllager och växthus.

- för investeringar över 80.000 euro

Enligt ovan utökat med följande bilagor:

En affärsplan.

Affärsplan utarbetas i enlighet med en mall som fastställts av landskapsregeringen. Kravet på affärsplan gäller för investeringar i husdjursproduktionsbyggnader, kyllager, växthus, torkar, produktanteringsutrymmen. Affärsplanen, vilka bifogas ansökningarna skall vara uppgjorda av en på området kunnig person. Affärsplanen är ett instrument för att prioritera ansökningar i enlighet med marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen investeringens lönsamhet och tillgängliga medel i budgeten (punkt 1.1).

3. 1.4 Stödberättigade åtgärder

Typ av investering	Direkt stöd i % av investering stödnivå/ung odlare	EU-delfinansiering	Lån i %	Maximalt nuvärde av räntestöd i % av investeringen (enl. art. 141)	Total-ny-stödnivå i %
Husdjursproduktionsanläggningar, mjölk	45/55	40	45	15	60/70
Husdjursproduktionsanläggningar, kött	45/55	40	45	15	60/70
Svin- och suggproduktion t.o.m. 2008	20/30 ⁽¹⁾	0	45	15	35/45
Husdjursproduktionsanläggningar, fjäder	20/30 ⁽¹⁾	0	45	15	35/45
Husdjursproduktionsanläggningar, får, get	45/55	40	45	15	60/70
Husdjursproduktionsanläggningar, häst	40/50	40	45	15	55/65
Gödselvårdsanläggningar	samma som typ av produktion	40	00	0	samma som typ av produktion
Växthus	40/50	40	45	15	55/65
Kyllager, torkar, foderlager, lager, förädlingsutrymmen inkl. skördebehandlingsmaskiner och packhall (ej sädestork och lager)	40/50	40	45	15	55/65
Spannmålslager, sädestorkar och angränsande utrymmen.	20		40	10	30
Extra byggkostnader i samband med miljöskydd, djurskydd eller produktionshygien, kontrollerad drän.	75	40	0	0	75
Arbetsmiljö och miljövårdsinvesteringar	50/60	40		0	50/60
Skördemaskiner, gemensamma för, potatis och trädgårdsväxter, potatisodlingsmaskiner och innovationer	30		0	0	30
Bevattnings- och dräneringsarbeten (under förutsättning att inv. minskar vattenanv. med minst 25 %)	30	40			30
Inhemsk energi, (kulvertar värmecentral, för egnahemshusets del norm för bostäder)	30		0	0	30
Täckdikning	30		0	0	30
Biodling, pälsdjur	20				20
Individuell rådgivning, åtgärd 111	80-90	40			80-90
Utvecklingsprojekt inom agrarnäring, (minst ett lantbruk som samarbetspartner), åtgärd 124	60	40			60
Tekniskt stöd till ProAgria	90-100		0	0	90-100

1) Investeringar i grisuppfödning, ägg- och fjäderfäproduktion som ökar produktionens kapacitet kräver tillstånd av kommissionen.

3.1.5. Ung odlare

Är odlaren ung (under 40 år) och det är mindre än 5 år sedan sökande etablerade sig för första gången som driftsansvarig lantbrukare, då ansökan lämnas in till landskapsregeringen, kan bidragsprocenten ökas med 10 procentenheter enligt ovanstående tabell. För att förhöjningen skall beviljas en sammanslutning skall alla eventuella medsökande uppfylla kravet för ung odlare. För makar räcker det att en av makarna uppfyller kravet på ung odlare. Etableringstidpunkten avgörs på basis av köpebrev, arrendekontrakt eller övrig utredning om tillträdet.

3.1.6. Krav på stödobjekt

För att erhålla investeringsstöd för täckdikning eller bevattning skall projektet planeras/granskas av en på området sakkunnig fackman. Vidare skall bevattningsprojekt medföra att vattenanvändningen minskar med 25 %. Exempel på investeringar kan vara underbevattning i samband med reglerad dränering, byggande av vattenmagasin och övrig teknik som syftar till en minskad vattenanvändning.

Investeringsstöd kan beviljas för förädlingsutrymmen (isolerade) och produkthanteringsutrymmen upp till 200 m² per lantbruk. Halva stödnivån kan mot särskilda behov beviljas för den del som överstiger 200 m² och upp till 300 m².

Vissa byggnadstyper (som gödselvårdsanläggningar av gummiduk) bör vara typgodkända för ändamålet för att vara stödberättigade. Mått, utrymmen och ventilation skall följa de krav som anges enligt djurskyddslagen.

Stöd för investeringar i inhemsk energi beviljas för den del som förknippas med värmeproduktionen och distributionen till byggnader. Stöd beviljas inte för distributionssystemet i husen. Stöd för värmeproduktionen som hänför sig till egnahemshus beräknas på samma sätt som stöd till övriga egnahemshus i landskapet.

Stöd till samarbetsinvesteringar (åtg. 124) beviljas för förberedande arbeten såsom formgivning, produkt-, process- och teknikutveckling.

3.1.7 Stöd till yrkesutbildning och information (Åtgärd 111)

Beviljas, i enlighet med åtgärd 111 i rådets förordning, för att förbättra och effektivisera produktionen inom lantbruk och mikroföretag verksamma inom skogsbrukssektorn och livsmedelsförädling med hjälp av ökad kompetens rörande produktion, ny teknik, informationsteknologi, miljö, miljövänlig odling och ekonomi. Utbildning är ett led och medel för att uppnå EU-gemensamma miljömål.

Stöd kan betalas för individuell rådgivning (i enlighet med undantagsförordningen). Rådgivningstjänster (i enlighet med undantagsförordningen) för jordbrukare för vilka stöd kan beviljas skall överensstämja med avdelning II kapitel 3 i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 och dess genomförandebestämmelser. Stöd betalas inte för återkommande rådgivningstjänster som t.ex. årlig återkommande skatterådgivning.

Åtgärden omfattar inte information och utbildning som ingår i kurser och praktik inom den normala jord- och skogsbruksutbildningen. Stöd betalas till organisationer (m.m.) för att anordna utbildning. Stödet betalas för kostnader i samband med utbildningstillfället och resor i enlighet med landskapsregeringens resekostnadsersättning och regler för ESF.

Stöd för individuell rådgivning beviljas för företagskonsulttjänster om det inte är frågan om återkommande tjänster, som t.ex. skatterådgivning. Stödet är maximalt 1.500 euro per gård.

3.1.8 Utbetalning

Stödet utbetalas till av mottagaren anvisat konto i takt med att projektet fortskrider och sökande kan redovisa kostnader. Redovisningen görs på en av landskapsregeringen fastställd blankett. Till sammanställningen av kostnaderna exklusive moms fogas kopior på fakturor och dokumentation över att fakturorna betalats. Fakturor, som daterats före ansökan om stöd anhängiggjorts till landskapsregeringen är ej stödberättigade. Utbetalt stöd får ej överstiga stödtagarens verifierade och utbetalda transaktioner för ändamålet.

Som godkända kostnader för eget arbete används av landskapsregeringen senast fastställda kostnader. Skall eget arbete och material räknas som en stödberättigad kostnad skall en arbetstidsbokföring och redogörelse för materialet egenskaper och mängd bifogas ansökan. Som eget material godkänns t.ex. virke, grus och sand från den egna lägenheten.

Utbetalningen görs i maximalt tre rater (i särskilda fall kan antalet utbetalningar ökas) så stadgas i stödbeslutet, fogas en redogörelse över försäkring som täcker värdet för byggnaden eller övrig utrustning. Till sista raten om utbetalning för byggnad, som fordrar byggnadslov eller anmälan, skall ett slutsyneprotokoll utfärdat av den kommunala byggnadsinspektören bifogas ansökningsprotokollet skall det framgå att byggnaden är byggd i enlighet med planering, lagar och förordningar.

Sista raten (minst 20 %) av stödbeloppet hålls inne tills byggnaden slutsynats av byggnadsinspektören och vid investeringar som fordrar förbättringsplan/likviditetskalkyl även av landskapsregeringen. Vid investeringar i dräneringsarbeten, lösöre, kompletterande näring och bevattningsarbeten skall projektet slutsynas av landskapsregeringen innan den sista raten utbetalas.

Projekt får inte påbörjas före beslut från landskapsregeringen. I alla händelser beviljas inte stöd för kostnader som uppkommit före beslut om stöd. Detta gäller inte kostnader för byggnads- och täckdiktplaner. Projektet (t.ex. byggnader) för vilket stöd beviljats skall vara slutfört och slutredovisat senast inom det datum som anges i beslut om stöd, anges inget datum gäller tre år efter stödbeslut. Görs inte slutredovisningen inom den tid som anges kommer den återstående andelen av bidragsbeloppet inte att utbetalas. Har projektet blivit fördröjt kan bidragstagaren med skriftlig anhållan ansöka om förlängd redovisningstid. Anhållan skall vara landskapsregeringen tillhanda före redovisningstidens utgång.

Redovisningen för utbetalning får inte innehålla fel överstigande 3 % av ansökt belopp.

3.1.9 Räntestöd till lån som kompletterar investeringsstöd i enlighet med beslut om artikel 141 (beslut K(2008)696)

Räntestödslån beviljas ur kreditinrättningens medel som ett "vanligt" banklån, varefter sökande tillsammans med banken kan ansöka om att få en del av räntan ersatt ur landskapets medel. Det till investeringsstödet kompletterande räntestödet i enlighet med tabell 3.1.4 är maximalt 4 %, lånebeloppet är maximalt 45 % av godkänd kostnad och tiden för vilken räntestöd betalas är maximalt 18 år. Det diskonterade nuvärdet av räntestöd är maximalt 15 %. Det diskonterade värdet beräknas i enlighet med diskonteringsränta för regionen (*EGT C 273*). Lånebelopp som överstiger 400.000 euro (förhöjning kan beviljas med 110.000 euro vid samarbete) eller understiger 4.000 euro beviljas inte. Räntestödlån skall lyftas inom den tid investeringsstöd står att lyfta.

3.1.10 Uppföljning av utförd affärsplan

Redovisningen av resultat görs enligt av landskapsregeringen utformade anvisningar. Landskapsregeringen går igenom redovisningen och godkänner uppföljningen. Landskapsregeringen kan besluta om ytterligare uppföljningar.

3.1.11 Övriga kriterier

Projekten som stöds skall uppfylla lagstadgade krav om miljö, hygien och djurskydd.

Bl.a. följande lagstiftning skall uppfyllas för åtgärden skall vara berättigad till investeringsstöd:

Miljö:

- Vattenlag för landskapet Åland (ÅFS 61/1996)
- Ålands landskapsstyrelsens beslut om begränsning av utsläpp i vatten av nitrat från jordbruket (ÅFS 79/2000 i enlighet med nitratdirektivet (91/676/EEC))
- Rådskdirektivet 96/61 EC (IPPC) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- Byggnadslag för landskapet Åland
- Landskapslag om naturvård (ÅFS 82/1998)
- Miljölagen (ÅFS 30/2001)

Hygien:

- Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland om lagen om livsmedelshygien ifråga om animaliska livsmedel (ÅFS 97/1997)
- Landskapsförordning om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel

Djurskydd:

- Djurskyddslag för landskapet Åland (ÅFS 95/1998)
- Djurskyddförordningen (ÅFS 96/1998)

3.2 Lån för inköp av fastighet (byggnader)

Räntestödslån kan utgå för lån som beviljats av bank eller annat kreditinstitut för inköp av lantbruksfastighet. Den belåningsbara köpeskillingen begränsas till kostnaderna för produktionsbyggnader på fastigheten.

3.2.1 Krav på sökande

Stöd kan beviljas enbart person som enligt lagen om jordförvärv (ÅFS 68/2003) har rätt att förvärva lantbruksfastighet i landskapet och bedriva näring (ÅFS 47/1996) och som uppfyller kraven för startstöd eller investeringsstöd.

3.2.2 Räntestöd jordinköp

Ett räntestöd om maximalt 2 % för banklån kan beviljas för inköp av fastigheter eller kvotdelar av fastigheter. Räntestödet utbetalas så att om lånets totala ränta (referensränta + marginal) sjunker under 4 % så minskar räntestödet så att den ränta låntagaren betalar alltid är minst 2 %. Räntestödet utgör i detta fall skillnaden mellan lånets totala ränta och låntagarens ränta om 2 %. Räntestöd betalas under maximalt 10 år. Lån är maximalt 70 % av produktionsbyggnadernas andel av köpeskillingen (oftast det oavskrivna restvärdet).

Lånet skall lyftas inom ett år efter att det slutgiltiga köpebrevet undertecknats. Lånebelopp som understiger 3000 euro eller överstiger 280.000 euro (totalsumma t.o.m. 2013) beviljas inte.

3.2.3 Krav på stödobjektet

Området som förvärvas får inte sedan tidigare vara belånat med av landskapsregeringen subventionerat lån. Stöd beviljas på utkast till köpebrev. Stöd beviljas endast de som ej erhållit startstöd enligt åtgärd 112 (1698/2005). Köpeskillingen för byggnaderna skall uppgå till minst 10.000 euro. Fastigheten skall komma helt i sökandes ägo.

Räntestöd kan beviljas för värdet av inköp av produktionsbyggnader (ej bostad, lösöre, skog) främst vid generationsskifte och inte vid köp av tilläggsbyggnader.

- 1) betalning av inlösningsandel (byggn värde) för en gård på grund av avvittring och arvsifte
- 2) betalning av utjämning för en gård som vid avvittring helt förblir i sökandens ägo
- 3) betalning av utfyllnad av laglott för en gård eller en del av den som testamentarats till sökanden, om hela gården förblir i sökandens ägo
- 4) förvärv av byggnader på en gård eller en del av den för vilken startstöd beviljats, om startstödet beviljats senast den 31.12.2007

3.2.4 Ansökan

Ansökan om räntestödslån görs på en av landskapsregeringen fastställd blankett för räntestödslån. Ansökan skall göras inom 6 månader efter överlåtelsehandlingens undertecknande. Ansökan om lån görs på bank eller annat kreditinstitut, som även godkänner lånet i enlighet med angivna villkor. Sökande svarar för att ansökan lämnas in till Ålands landskapsregering.

- Bilagor som berör sökandes fastighet

Till ansökan skall bifogas kopior från senast verkställda beskattning, deklarationsblankett (blankett 2).

- Bilagor som berör den köpta fastigheten

Av det bifogade köpebrevet eller genom separat utredning skall det framgå fördelningen av arealer och värdet mellan olika egendomslag (maskiner, byggnader, skog, åker m.m.). Ytterligare skall det tillfogas en karta med objektet utmärkt, redogörelse över in-teckning med aktuellt gravationsbevis och övriga inskränkningar i nyttjanderätten, vid köp av en hel gård kopior på gårdens senast verkställda beskattning (blankett 2). Ingår byggnader i köpet skall foto på byggnaderna bifogas ansökan.

3.2.5 Beslut och utbetalning

Beslut om räntestöd ges på ansökan med bifogat utkast till köpebrev. På köpebrevet skall det antecknas tydligt att det är frågan om ett utkast till köpebrev. Det slutliga köpebrevet kan göras efter beslut om räntestöd och skall lämnas in till landskapsregeringen. Under förutsättning att det slutgiltiga köpebrevet överensstämmer med tidigare utkast utgår räntestöd från den dag lånet lyfts. Lånet skall lyftas senast ett år efter beviljande.

4. Startstöd (Åtgärd 112)

Startstöd definieras dels som ett bidrag och dels som ett lån med av landskapsregeringen subventionerad ränta. Startstöd beviljas i enlighet med åtgärd 112 i Rådets förordning om landsbygdsutveckling.

Prioriteringar kan göras i enlighet med landskapsregeringens strategi för utveckling av lantbruket. Åtgärden förutsätter att övertagaren med en affärsplan kan påvisa en långsiktigt lönsam verksamhet.

Målgruppen består av personer som första gången etablerar sig som lantbruksföretagare med ansvaret för driften. Förmånstagaren skall vara under 40 år och ha av landskapsregeringen fastställd erforderlig utbildning. Stöd kan även beviljas sammanslutningar där delägarna uppfyller förutsättningarna för investeringsstöd, har utbildning och är under 40 år. För aktiebolag och andelslag gäller att mer än hälften av aktierna och rösterna skall innehas av personer som uppfyller kravet för startstöd. Startstöd beviljas inte till sammanslutningar eller bolag där det ingår personer som under de fem föregående åren erhållit startstöd.

4.1 Stödbelopp

Stödet är maximalt 40.000 euro direkt bidrag och/eller räntestöd för ett lån, där räntestödets kapitaliserade nuvärde ej får överstiga 40.000 euro. Vid en kombination av de båda stödformerna får det totala stödet inte överstiga 70.000 euro (inklusive värdet av eventuell överlåtelseskattbefrielse). Stödbeloppet kan betalas ut i tre rater under de tre första åren efter etableringen som lantbrukare. Första raten av stödet utbetalas inom ett år efter att ansökan beviljats och sökande ansökt om utbetalning. De övriga raterna betalas efter ansökan om utbetalning, där sökande redovisar att villkoren för startstöd uppfylls. Gemenskapens medfinansiering för bidragsdelen uppgår till 40 % av de stödberättigade utgifterna. Räntestödslånet utges av kreditinstitut och är maximalt 150.000 euro eller maximalt 80 % av köpeskillingen. Räntestödet finansieras nationellt och är maximalt 4 % under 10 års tid. Räntan är summan av vedertagna referensräntor och marginal. Kundens ränta är minst 2 %.

4.2 Villkor för startstöd

Ansökan om startstöd skall lämnas in senast 10 månader efter att sökande etablerat sig som företagare med eget driftscentrum (då avtal om besittning eller köpebrev undertecknats) och senast tre månader innan sökande fyller 40 år. Beslut om stöd skall fattas senast inom 18 mån. efter ansökan. Sökande skall vara den som bedriver lantbruket aktivt och har det ekonomiska huvudansvaret. Sökande skall få sin huvudsakliga inkomst från lantbruk och inkomstkraven i enlighet med punkt 2.1.4 före utbetalning av sista raten av startstödet. Kravet på minst 40.000 euro omsättning i jordbruksproduktionen skall uppfyllas redan andra kalenderåret efter etableringsåret och före utbetalning av tredje och sista raten. Ett stöd beviljas per etablering. En person eller sammanslutning kan endast erhålla stöd en gång. Stödtagarens utbildning skall omfatta minst 40 veckors lantbruksutbildning varav 10 studieveckor är inriktade på ekonomi och företagsledning. Om sökande inte uppfyller kravet på utbildning skall sökande inom tre år efter att stöd beviljats skaffa sig erforderlig utbildning, varefter tredje raten av startstödet kan utbetalas.

En förutsättning för startstödet är att sökande gör upp en affärsplan i enlighet med landskapsregeringens anvisningar. Affärsplanen skall följas upp fyra år efter etableringen.

Affärsplanen skall innehålla följande uppgifter:

- beskrivning av den nuvarande situationen
- beskrivning av affärsidén och målsättnings-, marknads- och omvärldsanalys
- strategi med beskrivning av erforderliga investeringar och tidtabell
- redogörelse för finansieringen.

5. Allmänt om lån

5.1 Överföring av lån mellan två kreditinstitut

Lån kan överföras mellan två kreditinrättningar på ansökan till landskapsregeringen. Till den fritt formulerade ansökan skall båda kreditinrättningarnas samtycke bifogas.

5.2 Försäljning av belånad fastighet

Säljs fastigheten eller delar av fastigheten som ligger till grund för lånet inom den tid lånet löper eller inom 6 år efter lånebeslutet skall det meddelas landskapsregeringen. Är det frågan om ett mindre markområde som avyttras med ringa betydelse för lägenhetens bärkraft kan landskapsregeringen besluta om att räntestödet fortsättningsvis utbetalas. En riktgivande norm är att om området är mindre än 3 ha och ingen åkermark ingår i försäljningen är det inte frågan om splittring av fastigheten. Detta gäller inte mark som köpts i spekulationssyfte och som säljs inom lånetiden. Oberoende av områdets storlek skall låntagaren alltid rikta en ansökan till landskapsregeringen om bibehållet räntestöd vid försäljning av fastighetsandelar eller områden som styckas ut.

Vid splittring av lägenheten kan landskapsregeringen besluta om att det kapitaliserade värdet av den erhållna ränteförmånen skall helt eller delvis återbetalas.

5.3 *Betalningssvårigheter*

Ansökan om uppskov med amorteringar skall tillställas Ålands landskapsregering. Uppskov kan beviljas för ett år i gången med väl motiverade skäl. Uppskovet skall godkännas av kreditinstitutet. Ansökan skall göras minst en månad innan amorteringens förfallodag.

6. **Handläggning av ansökningar**

Beslut för såväl lån som stöd tas inom tre månader efter att ansökan registrerats. Detta under förutsättning att ansökan är fullständig. Handläggning görs i enlighet med landskapslag om ärendens handläggning (ÅFS 58/1975). Ansökan görs på av landskapsregeringen fastställda blanketter. En blankett vardera för lån, startstöd och investeringsstöd. Kostnader som hänför sig till tiden före stöd beviljats är ej stödberättigande.

Ansökningstider är den 30 mars, 15 juni och 15 oktober 2011. Landskapsregeringen kan besluta om ansökningsstopp om ansökt belopp överskrider tillgången på budgetmedel.

7. **Övervakning av stöd**

Återbetalning och övervakning sker enligt lagar och förordningar i enlighet med notifiering och landskapsregeringens systembeskrivning för landsbygdsutvecklingsprogrammet. Landskapsregeringen har rätt att utföra inspektion av genomförda investeringar för att kontrollera att företagaren och investeringen uppfyller de av landskapsregeringen uppsatta kriterierna (ÅFS 50/1988) och landskapslag om finansiering av landsbygdsnäringar (ÅFS 47/2007). Kontrollerna utförs av revisionsbyrån och jordbruksbyrån vid Ålands landskapsregering. Företagaren är skyldig att ställa alla handlingar som berör företaget till kontrollantens förfogande. Även kreditinrättningar som erhåller räntestöd för kunds räkning är skyldig att övervaka att lån används för avsett ändamål och sköts enligt ovanstående beslut och LL om lån och räntestöd ur landskapets medel (ÅFS 50/1988). Även kreditinrättnings förfarande kan kontrolleras.

Landskapsregeringen har rätt att granska skatteuppgifter enligt lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar. Övervakningen får inte utföras av en person som deltagit i handläggningen av stödet eller dess utbetalning. Vid granskningen upprättas ett övervakningsprotokoll. Avslutas eller förändras förutsättningarna för verksamheten som ligger till grund för stödet skall stödtagaren omedelbart lämna en redogörelse för förändringen och orsaken därtill. Redogörelsen lämnas till landskapsregeringen som fattar beslut om åtgärder. Stödtagaren kan begära förhandsbesked om huruvida en åtgärd förorsakar återbetalning av stöd eller räntestödslån.

Beviljat och utbetalt stöd och lån kan återindrivas helt eller delvis om man bryter mot de villkor och grunder som anges i beslutet om stöd bl.a. på följande grunder anges:

- Lantbruksverksamheten avslutas eller inskränks inom 6 år efter att stödet beviljats, så att sökande inte uppfyller förutsättningarna under rubrik 2. Sökande skall i dessa fall redogöra för orsaken så att landskapsregeringen kan besluta om återindrivning av stödet och om anmälan skall göras för rättslig prövning.
- arbetet för vilket stöd beviljats har inte utförts på ett tillfredställande sätt, man har inte följt ritningarna på vilka ansökan grundats eller arbetet har inte utförts inom utsatt tid.
- Sökande har inte lämnat in den redovisning av det ekonomiska utfallet, redovisning eller kompletteringar i enlighet med stödbeslutet som erfordras för utbetalning av stöd.

- Fastigheten splittras eller byggnader används inte för det ändamål som anges i ansökan och stödbeslut.
- Sammanslutningen som erhållit stöd förändrar sitt ägoförhållande, sammansättning, verksamhet eller upphör inom sex år efter stödbeslut.
- Sökande vägrar ge inspektörer finansiella uppgifter om företaget.
- Sökande har gett vilseledande uppgifter som kan anses ha haft betydelse för stödbeslutet eller utbetalning.
- Sökande uppfyller inte villkoren i stödbeslut bl.a. med avseende på skyltning och offentliggörande.
- Redovisningen av ansökan om utbetalning innehåller fel som överstiger 3 % av beloppet.

Principerna har varit på remiss till Ålands Producentförbund, Ålands hushållningssällskap, Ålands maskinring och de åländska bankerna.

8. Sammanställning av lån till olika ändamål

Nuvärde av lån beräknas enligt EGT C 273.

Låneändamål	Låntagarens ränta	Lånetid	Beräkning av lånebelopp	Max, nuvärde av invest.	Info
Räntestödslån som kompletterar inv.	2 % (stiger totalräntan över 6 % betalar kunden den överstigande delen)	Maximalt 18 år, räntestöd tills gränsen gällande nuvärde uppnås	Beräknas som maximalt 5 % av kostnaderna för investeringen, min 3.000 euro - max 400 000 euro	15 %	Beviljas i enlighet med art. 141 och beslut K(2008)696
Inköp lantbruksbyggnader vid generationsväxling	2 % (stiger totalräntan över 4 % betalar kunden den överstigande delen)	Maximalt 20 år, räntestöd 10 år eller tills gränsen gällande nuvärde uppnås	Beräknas som maximalt 70 % av kostnaderna för investeringen, min. 4.000 euro och maximalt 400.000 euro.	20 %	
Lån som kompletterar startstöd	2 % (stiger totalräntan över 6 % betalar kunden den överstigande delen)	Räntestöd betalas under högst 10 år	80 % av köpeskillingen, dock maximalt 150.000 euro	Får ej överstiga 30.000 euro	Beviljas i enlighet med 1698/2006 och art. 141, beslut K(2008)696